

INIMÕIGUSTE INSTITUUDI PÕHIKIRI

I ÜLDSÄTTED

1.1. Inimõiguste Instituut (lühend IÕI) on üksikisikute vabatahtlik ühendus, mis tegutseb inimõiguste kaitsel Eestis ja mujal. IÕI on valitsusväline ja sõltumatu mittetulunduslik ühing.

1.2. IÕI teeb koostööd Eesti riigi institutsioonidega, ülikoolidega, vabatahtlastega, üksikisikutega jt. inimõiguste ühendustega, samuti rahvusvaheliste ja teiste riikide inimõiguste kaitses organisatsioonidega. IÕI eesmärk ei ole oma liikmetele ainelise tulu saamine ja jaotamine.

1.3. Oma tegevuses juhindub IÕI Eesti põhiseadusest ja teistest seadustest, rahvusvahelistest ja teistest lepingutest ning käesolevast põhikirjast.

1.4. IÕI on juriidiline isik, mille nimi on kaitstud. Tal on pitsat, embleem ja muu sümbolika. IÕI asukoht on Tallinnas.

1.5. IÕI on asutatud tähtajatult 10.12.1992, mil võeti vastu IÕI esialgne põhikirj, mis registreeriti Vabariigi Valitsuse protokollilise otsusega 25.05.1993.

II EESMÄRGID

2.1. IÕI eesmärgid on:

2.1.1. tõsta Eesti avalikkuse teadlikkust inimõiguste ja demokraatia olukorrast Eestis ning rahvusvahelisel tasandil;

2.1.2. koguda ja edastada kodumaist ja rahvusvahelist teavet inimõiguste kohta, kasutades oma eesmärkide tutvustamisel kaasaegseid infotehnoloogilisi lahendusi ja avalikkusega suhtlemise meetodeid;

2.1.3. edendada inimõiguste alast haridust, korraldades vastavaid koolitusi ning koostades ja välja andes inimõigustealaseid õppematerjale;

2.1.4. tegeleda inimõigustealase teadus- ja uurimistööga ning anda eksperthinnanguid;

2.1.5. levitada, tõlkida ja avaldada inimõigustealaseid ja demokraatiaga seotud materjale ja infot ning korraldada konverentse, seminare jt üritusi;

2.1.6. kaitsta okupatsioonirežiimide poolt represseritud isikute õigusi;

2.1.7. arendada koostööd siseriiklike ning rahvusvaheliste avaliku ja erasektori ning valitsusväliste organisatsioonidega, algatada ühisprojekte ja osaleda nendes;

2.1.8. anda kehtestatud alustel ja korras välja stipendiume, mis seonduvad IÕI põhikirjaliste eesmärkide täitmisega.

2.2. IÕI tegevus on vajaduspõhine ning lähtub inimõiguste rahvusvahelistest normidest ja standarditest, põhivabaduste kaitse konventsioonidest ning IÕI üldkoosoleku poolt sätestatud põhimõtetest.

III LIIKMESKOND

3.1. IÕI liikmeiks on asutajaliikmed ja hiljem vastu võetud liikmed. Liikmeks saamine eeldab pädevust inimõiguste valdkonnas.

3.2. IÕI juhatus võtab IÕI liikmeks vastu sellekohase avalduse alusel isiku, kes tunnistab IÕI põhikirja ja soovib osaleda IÕI tegevuses. Sooviavaldusele lisatakse kahe IÕI liikme soovitus.

3.3. IÕI liikmeskonnast väljaastumine toimub kirjaliku avalduse alusel ning kuulub kinnitamisele IÕI juhatuses.

3.4. IÕI liikmel on õigus:

3.4.1. osaleda vastavalt põhikirjale ühingu tegevuses;

3.4.2. olla valitud ühingu juhtorganeisse;

3.4.3. esitada ettepanekuid ja arupärimisi IÕI tegevuse kohta.

3.5. IÕI liige on kohustatud:

3.5.1. järgima põhikirja nõudeid ja IÕI juhtorganite otsuseid;

3.5.2. aitama kaasa IÕI eesmärkide elluviimisele;

3.5.3. korrapäraselt tasuma ühingu iga-aastast liikmemaksu.

3.6. Põhikirja nõuete rikkumise korral võidakse ühingu liige IÕI-st välja arvata juhatuse otsusega, millega mitterõustumisel otsustab liikme väljaarvamise üldkoosolek käesoleva põhikirja p. 4.3 alusel.

IV STRUKTUUR JA JUHTIMINE

4.1. IÕI organiteks on liikmete üldkoosolek, juhatus ja akadeemiline nõukogu.

Üldkoosolek

4.2. IÕI kõrgeim organ on liikmete üldkoosolek, mis tuleb kokku vajaduse järgi, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Üldkoosolek juhendub oma tegevuses mittetulundusühingute seadusest. Korraldise üldkoosoleku ajast, kohast ja päevakorrast teavitatakse vähemalt neli nädalat enne koosolekut, erakorralise üldkoosoleku ajast, kohast ja päevakorrast vähemalt 7 päeva enne koosolekut. Üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui tema kokkukutsumisel on järgitud kõiki seadusest ja käesolevast põhikirjast tulenevaid nõudeid.

4.3. IÕI liikmete üldkoosolek:

4.3.1. võtab vastu IÕI põhikirja ja teeb selles muudatusi;

- 4.3.2. määrab IÕI juhatuse liikmed ja audiitori ning juhatuse liikmetele makstava tasu suuruse ja maksmise korra;
- 4.3.3. kuulab ära juhatuse ja audiitori aruanded ning teeb nende kohta otsused;
- 4.3.4. kinnitab IÕI majandusaasta aruande;
- 4.3.5. vaatab läbi juhatuse otsused, mille peale on esitatud kaebusi või vastuväiteid;
- 4.3.6. otsustab IÕI ühinemise, jagunemise või lõpetamise;
- 4.3.7. moodustab üksusi, mis ühendavad instituuti muude tema tegevusvaldkonnaga seotud asutuste ja organisatsioonidega, esitavad uusi projekte ning jälgivad inimõiguste olukorda oma tegevusvaldkonnas (nendesse valitakse asjatundjaid ning asjaomaste asutuste ja organisatsioonide esindajaid);
- 4.3.8. võib kehtestada liikmemaksu, määrates liikmemaksu suuruse ja tasumise korra;
- 4.3.9. arutab vajadusel muid IÕI tegevust puudutavaid küsimusi ja annab nende kohta juhatusele suuniseid.

4.4. Üldkoosoleku otsused võetakse vastu, kui nende poolt hääletab üle poole koosolekus osalenud IÕI liikmetest. Põhikirja vastuvõtmine ja selles muudatuste tegemine, IÕI lõpetamine, ühinemine ja jagunemine toimub üle kahe kolmandiku üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmete häälteenamusega vastavalt mittetulundusühingute seadusele.

Juhatus

4.5. Üldkoosolekute vahelisel perioodil juhib IÕI tööd üldkoosoleku poolt valitud juhatus. Juhatus liikme volituste tähtaeg on kaks (2) aastat.

4.6. Juhatuses on üks (1) kuni kolm (3) liiget. Üldkoosolek valib juhatuse esimehe ning võib otsustada valida ühe või kaks aseesimeest.

4.7. IÕI juhatus:

- 4.7.1. juhib ja korraldab IÕI igapäevast tegevust ning esindab IÕI-d kõikides valdkondades ja õigustoimingutes;
- 4.7.2. määrab esmatähtsad vajadused ja jooksvad töösuunad;
- 4.7.3. kasutab ja käsutab IÕI varasid ja vahendeid, juhindudes üldkoosoleku otsustest;
- 4.7.4. korraldab IÕI raamatupidamist, koostab ja esitab üldkoosolekule IÕI majandusaasta aruande ning kinnitab IÕI tööplaani ja eelarve;
- 4.7.5. kutsub kokku üldkoosoleku ja teeb vajadusel akadeemilise nõukogu juhatajale ettepaneku akadeemilise nõukogu kokkukutsumiseks;
- 4.7.6. moodustab IÕI töörühmasid, komisjone ja teisi allüksusi;
- 4.7.7. hüvitab vajadusel ja võimaluste olemasolul juhatuse, akadeemilise nõukogu, allüksuste liikmete ja IÕI liikmete IÕI tegevusega seotud kulutused;
- 4.7.8. otsustab muid IÕI tegevusega seonduvaid küsimusi, mis ei kuulu vastavalt seadusele või põhikirjale IÕI teiste organite pädevusse.

4.8. Juhatus igal liikmel on õigus IÕI-d esindada.

4.9. Juhatus liikmega sõlmitakse juhatuse liikme leping. Juhatus esimehega sõlmib nimetatud lepingu akadeemilise nõukogu juhataja, juhatuse liikmega juhatuse esimees. Juhatus liikmele makstav tasu ei tohi ületada samasuguse töö eest ettevõtluses harilikult makstavat tasu.

4.10. Juhatuse liikmed vastutavad kohustuste täitmata jätmisel või mittenõuetekohasel täitmisel vastavalt kehtivatele õigusaktidele.

4.11. Esimees:

4.11.1. juhib IÕI ja juhatuse tegevust;

4.11.2. esindab IÕI-d;

4.11.3. otsustab IÕI varade ja vahendite kasutamise ja käsutamise, juhindudes üldkoosoleku ja juhatuse otsustest;

4.11.4. võtab tööle ja vabastab töölt IÕI töötajad ning sõlmib nendega ja lõpetab töölepingud, määrab nende palga ja tööülesannete täitmiseks vajalikud kulutused, lähtudes eelarve ja projektide võimalustest;

4.11.5. kinnitab töötajate tööjuhendi, millega sätestatakse töötajate töökohta nimetus ja töö sisu;

4.11.6. täidab muid üldkoosoleku poolt määratud ülesandeid;

4.11.7. teavitab akadeemilist nõukogu juhatuse tegevusest.

4.12. Aseesimees:

4.12.1. asendab esimeest äraolekul;

4.12.2. esindab IÕI-d kokkuleppel esimehega;

4.12.3. täidab muid ülesandeid, mis on talle antud tööjuhendiga või esimehe poolt.

4.13. Aseesimees, kes pärast esimehe tagasiastumist üldkoosolekute vahelisel ajal jääb ainsaks juhatuse liikmeks, on kuni järgmise üldkoosolekuni esimehe ametikohal.

Akadeemiline nõukogu

4.14. Akadeemilisse nõukogusse kuuluvad doktorikraadiga või samaväärse teaduskraadiga IÕI liikmed. Akadeemilisel nõukogul on õigus koopteerida nõukogusse IÕI-sse mittekuuluvaid doktorikraadiga või samaväärse teaduskraadiga isikuid.

4.15. Akadeemiline nõukogu valib oma IÕI liikmeskonda kuuluvate liikmete hulgast nõukogu juhataja, kes juhib ja korraldab nõukogu tegevust. Akadeemiline nõukogu kutsutakse kokku vastavalt vajadusele nõukogu juhataja algatusel või juhatuse või vähemalt ühe kolmandiku nõukogu liikmete ettepanekul.

4.16. Akadeemiline nõukogu annab juhatusele soovitusi IÕI tegevuse kohta, vaatab läbi kavandatavad projektid ning annab hinnangu IÕI tegevuse käigus koostatud või tellitud teadus- ja uurimistöodele.

V VARAD JA VAHENDID

5.1. IÕI tegevuse majandusliku aluse moodustavad:

5.1.1. liikmemaksud;

5.1.2. juriidiliste ja füüsiliste isikute vabatahtlikud annetused;

5.1.3. tulud inimõiguslastest publikatsioonidest;

5.1.4. tulud lepingulistest ja muudest tellimustöödest IÕI tegevusvaldkonnas;

- 5.1.5. tulud IÕI tegevusega seotud meenete müügist;
- 5.1.6. tulud põhikirjalistest eesmärkidest tulenevate tasuliste ürituste korraldamisest;
- 5.1.7. tulud muudest sihtotstarbelistest toetustest ja seadustes ettenähtud sissetulekuallikatest.

5.2. IÕI võib korraldada heategevaid korjandusi, hankida ja hallata kinnisvara.

5.3. IÕI võib moodustada sihtotstarbelisi фонде, millest makstakse stipendiume ja tehakse muid rahalisi väljamakseid.

5.4. IÕI peab raamatupidamist ning maksab makse riigi seadustes ettenähtud korras.

5.5. IÕI vahendite kulutamine toimub juhatuse poolt kinnitatud eelarve ja lisanduvate sihtotstarbeliste lepingute alusel.

5.6. IÕI ei jaga oma vara ega tulu ega anna materiaalselt abi või rahaliselt hinnatavaid soodustusi oma asutajatele, liikmetele, juhtimis- või kontrollorganite liikmetele ega eelloetletud isikute abikaasale, otsejoones sugulasele, õele, vennale, õe või venna alanejale sugulasele, abikaasa otsejoones sugulasele, abikaasa õele või vennale.

5.7. IÕI audiitorkontrolli ja audiitori määrab üldkoosolek. Audiitor teostab IÕI organite tegevuse audiitorkontrolli ja esitab üldkoosolekule audiitori järeldusotsuse.

VI IÕI ÜHINEMINE, JAGUNEMINE JA TEGEVUSE LÕPETAMINE

6.1. IÕI ühinemine, jagunemine ja tegevuse lõpetamine toimub üldkoosoleku otsuse alusel vastavalt mittetulundusühingute seaduses sätestatud korrale. Otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle 2/3 üldkoosolekul osalenud liikmetest.

6.2. IÕI likvideerijateks on juhatuse liikmed või üldkoosoleku poolt määratud isikud. IÕI lõpetamisel antakse pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist allesjäänud vara üle Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja kantud inimõiguslaste eesmärkidega mittetulundusühingule või sihtasutusele.

Põhikirja redaktsioon on kinnitatud Inimõiguste Instituudi üldkoosolekul 11.06.2016.

/allkirjastatud digitaalselt/

Vootele Hansen
Inimõiguste Instituudi
juhatuse esimees